

højtærede Minister og det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen nar fremsat om Friskolen, kunde Friskolefolkene ogsaa vente, at man maaske kunde komme videre end f. Eks. i 1912.

Chr. Søgaard: Det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen var forbavset over min Stilling og citerede mit Partis Program, at Folkeskolen skulde være Genstand for Statens særlige Forsorg, idet han mente, at det var i Modstrid med det, jeg havde sagt. Det er det aldeles ikke. Jeg er naturligvis klar over, at Folkeskolen har det langt overvejende Antal af Børnene, og det vil maaske blive ved at være saadan. Det er maaske ogsaa gennemgaaende de mindre bemidlede Børn, som gaar dér. Derfor er det naturligvis givet, at Folkeskolen i Kraft af sit store Omfang skal være Genstand for Statens særlige Forsorg. Men det, jeg har talt for, har det ærede Medlem ikke faaet fat paa; det er, at Kolds og Grundtvigs Aand og Undervisningsmaade skulde ind i den offentlige Skole. Det var det, jeg argumenterede for, ikke for, at det skulde være særlig Friskolen, der skulde være Genstand for Statens Forsorg. Men naar jeg alligevel har en Del tilovers for Friskolen, er det ikke særlig med Henblik paa Børnetallet, det er jo ikke saa stort et Tal af Børn, der gaar dér, men det er med Henblik paa, at Folkeskolen har lært overordentlig meget af Friskolen. Den Undervisningsmaade, som Kold var Talsmand for og ogsaa praktiserede, gled efterhaanden over i Folkeskolen, og jeg kan i den Forbindelse sige til den højtærede Minister, der var saa forbavset over, at jeg vilde indføre Kolds Skoletanker i Folkeskolen, at det skal den højtærede Minister slet ikke være, for dem har jeg efter fattig Evne praktiseret mellem 30 og 40 Aar som Lærer i Folkeskolen. Det er ikke noget nyt, jeg staar og finder paa her i Tinget i Dag, men det er det, som hele det Skolearbejde, jeg har været med til, er gaaet ud paa. Og for det tredje, naar jeg har meget tilovers for Friskolen og gerne vil værne den, er det, fordi jeg, som jeg sagde før, forudser, at der vil komme en Tid, da der kan blive langt mere Brug for den end nu. Naar den Tid kommer, da Socialdemokraterne finder det formaalstjenligt og har Magt til at gennemføre deres Program, at Folkeskolen skal afkristnes, mener jeg, at der vil blive stor Brug for Friskolen. Derfor skal vi værne den, og derfor er det godt, at den er grundlovsfæstet, og jeg siger de Folk Tak, som

den Gang fik den grundlovsfæstet, som det er sket i Grundlovens § 83.

Til den højtærede Minister vil jeg med Hensyn til denne Spadseretur med Grundtvig og Kold under Armen, som den højtærede Minister talte om forleden, sige, at det forekommer mig, at Ministeren var noget mere reserveret end tidligere. Jeg spurgte, om det skulde forstaas saadan, at det skulde gælde ikke alene Undervisningens Form, Fortælleformen, men ogsaa Undervisningens Indhold, Undervisningens Maal. Den højtærede Minister sagde saa, at Staten har i Grunden ikke noget Maal for Skolen, Staten fastsætter kun de ydre Rammer, som der arbejdes under; det maa jo være Ministerens Standpunkt. Jeg vilde finde det udmærket, om det blev slaaet fast fra Lovgivningsmagts Side, om ikke med de samme Ord — Kolds Ord bærer jo noget Præg af den Tid, de er brugt i, da udtrykte man sig maaske paa en lidt anden Maade —, at det, som Kold vilde paavirke Børnene, saa de blev opdraget til at blive gode Kristne og gode Borgere, var et godt Formaal; jeg kan ikke se, at en Lov skulde tage nogen stor Skade af, at det blev pointeret, men Ministeren mener altsaa ikke, at det er Statens Opgave.

Det ærede Medlem Hr. H. P. Hansen mente, at nu havde vi talt nok om Kold og Grundtvig. Det ærede Medlem har jo som Tingets højtærede Formand under en Sag, som staar denne noget fjernt, nemlig Finanslovsforslagets første Behandling, været saa liberal, at der i lange Baner er blevet talt om det, og jeg synes dog, at der var mere Anledning til at tale om det her i Dag, da Skolesagen ligger for, saa jeg kan ikke se, at der fra min Side er begaaet nogen Brøde ved at drage det frem, og Tingets højtærede Formand har jo heller ikke afbrudt mig.

Med Hensyn til § 61 i Lovforslaget hørte vi jo det, som vi stadig væk hører. Jeg kunde for Resten have Lyst til i al Beskedenhed at henstille baade til den højtærede Minister og til den højtærede Ordfører for Socialdemokratiet at argumentere for deres Anskuelse ud fra virkelige Grunde, for det, at de stadig væk siger, hvad Venstre har sagt og gjort den Gang og den Gang, synes jeg ikke er saa stærke Argumenter; jeg synes, at der mangler virkelige Grunde. Jeg vil i hvert Fald, naar det ærede Medlem Hr. H. P. Hansen med Hensyn til § 61 og de københavnske Privatskoler siger, at det har Venstre egentlig selv været med til, henvide ham til Betænkningen. Af Betænkningen vil det ærede Medlem se, at vi har undtaget to